

I ove godine Odjel za školstvo Matice hrvatske organizirao je stručni skup za djelatnike u učeničkim domovima na kojemu je obilježena obljetnica pada Vukovara te se govorilo o humanosti, dobroti, ljubavi, o promicanju pozitivnih vrednota. Kako je rekla **Ljubica Banović**, ravnateljica Učeničkog doma Marije Jambrišak iz Zagreba, ujedno voditeljica Matičinog Odjela za školstvo, 18. studenoga prigoda je prisjetiti se žrtava Vukovara i odati im počast te progovoriti o vrijednostima koje prenosimo mladima. Misli pozitivno i raditi pozitivno ono je što nas čini sretnijima, bogatijima i zadovoljnijima, a takvu pozitivnu energiju možemo prenositi i onima s kojima živimo, radimo i za koje se brinemo.

Govoriti o pozitivnim vrijednostima na dan pada Vukovara predstavlja ozbiljan zadatak, jer kako govoriti o miru kao općoj vrijednosti na dan kada je srušena humanost, a mi u odgoju i obrazovanju već desetljećima radimo na usvajanju pozitivnih vrijednosti kod naših učenika i ne samo predavanjima i obilježavanjima godišnjice pada Vukovara. Sva istraživanja i teorijska zapažanja govore da se vrijednosti formiraju pod utjecajem odgoja u obitelji, institucionalno, izvaninstitucionalno. Za odgoj je najvažnije biti dosljedan i odgajati osobnim primjerom i u tome učitelji i odgajatelji imaju veliku ulogu. Vrijedno je promovirati pozitivne vrijednosti, ali uvijek se moramo upitati što smo mi sami učinili da se neke stvari promijene i da takve vrijednosti doista zažive, a u učeničkim se domovima jako puno radi upravo na promociji pozitivnih vrijednosti, jer odgajatelji su primjer svojim učenicima. Razmišljajmo o tome što je nama važno u životu, živimo u skladu s pozitivnim vrijednostima, svakodnevno ih propitujemo, jer čovjek je mjera svih stvari, kako bi rekao Protagora – istaknula je između ostaloga u svom izlaganju **Majda Fajditić**, donedavno viša savjetnica za učeničke domove u Agenciji za odgoj i obrazovanje.

Humanost kao izbor, kao potreba, kao vrlina

Misliti pozitivno i raditi pozitivno ono je što nas čini sretnijima, bogatijima i zadovoljnijima, a takvu pozitivnu energiju možemo prenositi i onima s kojima živimo, radimo i za koje se brinemo

U nastavku savjetovanja predstavnici nekoliko učeničkih domova predstavili su projekte koji se realiziraju zajedno s učenicima i kojima je svima zajednički odgoj za mir, toleranciju, uvažavanje različitosti, za promicanje humanih vrijednosti, ljubavi, razumijevanja među ljudima.

Graditi na ljudskoj dobroti

Dubravka Tinodi, odgajateljica u Hrvatskom učiteljskom konviktu u Zagrebu, predstavila je projekte koji se provode u tom ženskom učeničkom domu osnovanom i izgrađenom prije 115 godina na dobročinstvu učitelja iz cijele Hrvatske, koji su od svojih skromnih plaća svakoga mjeseca, niz godina, odvajali za gradnju Hrvatskog učiteljskog konvikta za smještaj njihove djece dok se školuju u Zagrebu.

Tu tradiciju shvaćamo kao svoju obvezu, duh koji je začeo ideju Konvikta živi i danas, a poveznica je s tim vremenom da se djeca učitelja i danas upisuju u naš dom izravno, jer je to njihov dom. Odgoj za humanost i solidarnost vrlo je važna komponenta našega djelovanja. Niz je aktivnosti koje brigu za druge postavljaju kao način oblikovanja učenika u cjelovite osobe. Brinemo se za socijalno ugrožene učenice; podržavamo i potičemo volontiranje pa naše učenice-volonterke imaju razvijenu socijalnu svijest, empatiju, socijalne vještine koje im omogućuju učinkovitu interakciju s potrebitima. Potičemo vršnjačku pomoć u učenju kroz programe podrške, surađujemo s Domom

Mladi Slavonci

za starije osobe Centar u kojemu gostujemo s programima slobodnih aktivnosti. Redovito darujemo Specijalnu bolnicu za kronične bolesti u Gornjoj Bistri, prikupljamo ambalažu i doniramo novac UNICEF-u. Nastojimo kroz programe adaptacije novih učenika i program prevencije ovisnosti što prije detektirati prostore rizika te razviti vještine odolijevanja negativnostima, osobito učenice za suočavanje sa stresom, kao i prepoznavanje različitih oblika zlostavljanja. U svim aktivnostima povelj smo se idejom da se dobro mora dijeliti s dobrim ljudima. Jer, samo onaj tko je iskusio dobro, može činiti dobro i graditi još bolje – rekla je Dubravka Tinodi.

Ljetovanje za prijatelje

Učenički dom Pula idejni je začetnik humanitarnog projekta koji je proveden koncem lipnja i početkom srpnja u suradnji s Gradskim društvom crvenog križa Pula i uz financijsku potporu Grada Pule i Istarske županije. Za djecu s poplavljenih područja Hrvatske i BiH organizirano je ljetovanje u Puli, uz brojne popratne sadržaje. U okviru ovog projekta osim „morskih aktivnosti“ na pulskim plažama i programa u Domu, djeca su imala priliku upoznati grad i županiju.

U prvom tjednu u Domu je boravilo stotinjak učenika iz Gunje i Sanskog Mosta zajedno sa svojim voditeljima. Za njih smo pripremili obilazak grada turističkim autobusom, šetnje i obilazak stare gradske jezgre s vodičima, odlaske na pulske plaže, posjet Aquariumu, izlet u Nacionalni park Brijuni, posjet kulturnim događanjima u gradu i u tome su nam puno pomogli volonteri Crvenog križa. Članovi Nacionalne zajednice Bošnjaka organizirali su zabavu za djecu, večer sevdalinki uz Jasminu Makota i Davora Pezića, a počastili su nas i bosanskim specijalitetima. Valja pohvaliti i veliki odaziv ustanova i pojedinaca koje smo pozvali na suradnju.

U drugom tjednu programa, Dom je ugostio četrdesetak učenika iz Prijedora, BiH, a u trećem sedamdesetak srednjoškolaca iz Županje i okolnih mjesta. Nadamo se da boravak u Puli za djecu, čiji su domovi stradali u katastrofalnim poplavama, predstavlja odmak od svakodnevice bremeni egzistencijalnim problemima, odmor i relaksaciju u mirnijim i manje stresnim uvjetima. Potrudili smo se da se ovdje osjećaju dobro i sigurno, da dožive brojna lijepa i nezaboravna iskustva, da se druže i zabavljaju s vršnjacima i domaćinima te da iz Pule ponesu prekrasne uspomene, što će im bar malo olakšati i uljepšati djetinjstvo – istaknule su odgajateljica **Karmen Peruško** i ravnateljica **Milica Meštrović**.

Humanost s dlana Mlinarske

Pod naslovom „Humanost s dlana Mlinarske“ primjere dobre prakse predstavile su **Željka Mišetić**, stručna suradnica, i **Sanja Posavec Španović**, odgajateljica u Učeničkom domu Škole za medicinske sestre Mlinarska u Zagrebu. Istaknule su da se humanitarni rad u domu uvijek poticao, a posebno su te aktivnosti došle do izražaja tijekom Domovinskog rata kad su djelatnici pomagali učenicima u prevlada-

Sudionici stručnog skupa u Matici hrvatskoj

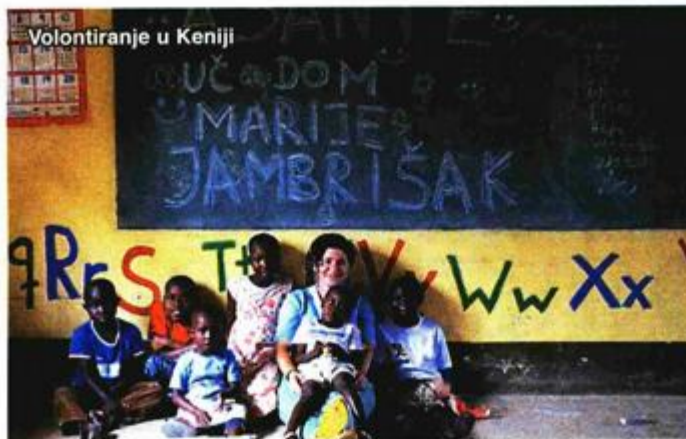
Humanitarni koncert u Učeničkom domu Podmurvica

Učenice iz Mlinarske u Vukovaru

Učenice Hrvatskog učiteljskog konvikta u Zagreb

vanju ratnih strahota, pružali im potporu i pomoć u svladavanju školskoga gradiva. U domu su tada bile zbrinute učenice iz Vinkovaca, Slavenskog Broda, Vukovara, Osijeka, Dubrovnika pa čak i iz Bosne i Hercegovine. Mnoge su aktivnosti provedene posljednjih desetljeća, a podsjetile su da su 2005. godine učenice doma s tadašnjom stručnom suradnicom Ninom Radanović Bokulić dobile nagradu za hrabrost i humanost *Nipetnišest*, jer su lokalizirale požar na krovu dijela škole. Brojni su primjeri prikupljanja novčane pomoći za bolesnu djecu, kao i za učenice slabijeg imovinskog stanja smještene u domu pod nazivom „Ja dajem malo – tebi znači puno”. Učenice su nekoliko godina prikupljale odjeću, obuću, hranu, higijenske potrepštine, igračke i donirale ih u humanitarne svrhe, kao i novac zarađen od izrade i prodaje božićnih čestitki i nakita. Tijekom prosinca prošle godine učenice našeg doma i odgajateljice prikupljali su hranu i osnovne higijenske potrepštine za obitelj iz Dugog Sela koja živi u teškim materijalnim i ekonomskim uvjetima. „Kroz humanitarne akcije, radionice, obilježavanje prigodnih datuma, učenicama prenosimo pozitivne vrijednosti i potičemo ih na aktivnu humanost i stvaranje pozitivnog domskog ozračja” – zaključile su Željka Mišetić i Sanja Posavec Španović.

Tko ne djeluje – sudjeluje!

Projekt „Tko ne djeluje – sudjeluje!” nastao je u okviru posebnog programa Prevencije nasilja koji godinama sustavno provodimo, a predstavile su ga **Barbara Maras, Nikolina Pajnić i Jelena Krpan**. Kvalitetnim organiziranjem slobodnog vremena učenica se omogućuje da iskoriste svoje potencijale u stvaranju boljeg i humanijeg društva razvijanjem egzistencijalnih, društvenih i humanističkih vrijednosti.

– Povod našem projektu bio je vandalistički čin maloljetnika koji su, iz zabave, devastirali Osnovnu školu „Pećine”, pri čemu je najviše stradao knjižnični fond Odjela za djecu oštećena vida. Slijepim smo učenicama stoga odlučili pokazati kako društvo počiva na mladim ljudima koji su spremni suosjećati i djelovati, a ne nepromišljeno uništavati i devastirati. Potporu smo dobili i od gradonačelnika Rijeke Vojka Obersnela, a na brojnim kreativnim radionicama, učenici su izradili zadivljujući broj učeničkih radova i promotivnih materijala s kojima smo za samo mjesec dana prikupili čak 10 tisuća kuna koje smo ponosno odnijeli u OŠ „Pećine”. Unatoč odličnom uspjehu i mnoštvu obveza u Medicinskoj školi koju pohada, Patricija Štriga svakodnevno je svoje vrijeme ulagala u organizaciju radionica, prikupljanju donacija i poticanje ostalih učenika na sudjelovanje.

Potaknuti njenim osjećajem za humanost, jednakost i pravednost, kandidirali smo je za Godišnju nagradu Luka Ritz. Ponosni smo što

smo s dobivenom nagradom Luka Ritz za 2014. godinu postali prvi učenički dom kojemu je pripalo takvo priznanje. Humanitarna akcija „Tko ne djeluje – sudjeluje” i njezin tužan povod motivirali su nas da se i humanošću borimo protiv nasilja pa imamo suradnju s riječkim prihvatilištem za beskućnike „Ruže sv. Franje” te Socijalnom samoposlugom. Volontiranje je važan aspekt rada našeg Doma, jer i tako učenici imaju priliku doći do važnih životnih spoznaja, a u kontekstu prevencije nasilja volontersko iskustvo pokazalo se neprocjenjivim. No, najveći uspjeh ovog projekta leži u činjenici da smo njime senzibilizirali za problem nasilja i diskriminacije ne samo naše učenice, već i čitavu lokalnu zajednicu te smo time izašli iz okvira učeničkog doma te i tako s mnogim nepoznatim ljudima tkali jednu lijepu, nesvakodnevnu priču – kažu djelatnice Učeničkog doma Podmurvice.

Mi pomazemo – mi volontiramo

– Kažu da bi odgajatelji, učitelji i svi oni koje rade s djecom trebali biti primjer, jer djeca rade ono što odrasli čine. Odgajateljica sam, ali sam bila i učenica u učeničkom domu Marije Jambrišak. Odgajati nove generacije djece i pri tome im usađivati pozitivne vrijednosti, danas i nije lako. Volontiram od svojih srednjoškolskih dana, i u tom volontiranju, rodila se ideja otputovati u Afriku, volontirati u sirotištu za bolesnu i nezbrinutu djecu. Kad sam rekla ravnateljici da želim otputovati tamo, prva njena rečenica bila je: „Kako se mi možemo uključiti u to?” – rekla je **Josipa Galić**, odgajateljica u Učeničkom domu Marije Jambrišak u Zagrebu, i nastavila:

– Učenice iz doma izradile su informativne panoe, kutije za novčane priloge i povele kampanju za prikupljanje donacija. Posebno su me dirnuli svi djelatnici doma, koji su skupili novac i dali ga od srca. Tim novcem su nahranili puno ljudi, jer smo njime kupili vreće brašna, riže i graha. Vratila sam se nakon dva mjeseca iz Afrike i ideja mi je bila vratiti se opet s još više pomoći. Kolegica Barbara Maras, odgajateljica u Učeničkom domu Podmurvice Rijeka, odlučila je sa svojim suprugom financirati moj drugi odlazak u Afriku. Krug dobrote počeo se širiti. Učenice našeg doma i djelatnici više nisu imali nikakvih dvojbi. Odlučili smo kupiti školske ruksake, školski pribor i sve ono što treba djetetu za školu. Donacije su se gomilale. Uključilo se i Zdravstveno učilište. Štićenici sirotišta Mali dom Sv. Ante u dalekoj Keniji bili su presretni. I ne treba zaboraviti da je toj djeci od svih poklona najvažnija ljubav. Nema tog novca koji može zamijeniti jedan zagrljaj, osmijeh i potpora u bilo kojem pogledu. Treba otvoriti svoje srce za one potrebite i pustiti humanosti da djeluje. Pripremam svoj treći posjet dalekoj Keniji. Biti human stvar je izbora, stoga – izaberite humanost.

Marijan Šimeg